

Not - 15/05/08

07/112/5

SÍNDIC
EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

Sr. Matias Griful Ponsati
Advocat
Assessoria Jurídica Col·lectiu Ronda
Ronda Sant Pere, 56, pral.
08010 Barcelona

SÍNDIC EL DEFENSOR DE LES PERSONES	Entada:	
	Document:	12381
	Data:	13 MAIG 2008
Síndic de Greuges de Catalunya		

Núm. 369/2007
da/ma

Senyor,

En data 30 d'abril de 2008 he rebut un nou escrit vostre relatiu a la queixa sobre la **tramitació del projecte relatiu a la construcció d'una línia elèctrica de 400 Kv entre Sentmenat i Bescanó**,

També us comunico que en data 28 d'abril de 2008 he rebut del Departament de Medi Ambient i Habitatge un informe relatiu a les consideracions que vaig exposar en la meva resolució del passat 11 de març de 2008.

En aquest sentit, i un cop estudiat detingudament el que exposeu, us reproduïxo el contingut de l'escrit que he enviat al citat Departament. També us informo que sobre aquest assumpte m'he adreçat als diversos ajuntaments afectats pel projecte d'obertura de camins d'accés a les torres situades en espais inclosos al PEIN i a la Diputació de Barcelona:

“En la meva resolució del passat 11 de març de 2008 vaig demanar-vos informació “sobre l'abast del projecte d'obertura de camins en kilòmetres, en el nombre de torres que enllaça, en la seva amplada, en el termini de realització de l'obra, etc i (...) sobre les actuacions inspectores i d'altre tipus que ha realitzat l'administració de la Generalitat al respecte de l'inici d'aquesta obra i del compliment de la pròpia declaració d'impacte ambiental i del Programa de Vigilància Ambiental.”

També vaig demanar informació sobre això al Departament d'Economia i Finances, tot i que a data d'avui no he rebut cap notícia al respecte.

Un cop estudiat l'informe que m'heu tramès, crec adient exposar-vos el següent:

1. La informació rebuda del DMAH:

Com es va recollir en la resolució d'aquesta institució de data 11 de març de 2008, l'empresa Red Eléctrica de España (REE) ha iniciat les obres d'instal·lació de diverses torres. Tanmateix, encara està en tràmit el procediment d'avaluació d'impacte ambiental del projecte d'obertura de camins d'accés a algunes de les torres presentat per aquesta empresa.

La declaració d'impacte ambiental del projecte de nova línia (BOE núm. 149, de 21 de juny de 2004) assenyala que "La apertura de accesos dentro de los espacios de interés natural deberá someterse al procedimiento de evaluación de impacto ambiental si se ajusta a lo previsto en el anejo 2.II del Decreto 328/92, de 14 de diciembre, por el cual se aprueba el Plan de Espacios de Interés Natural en Catalunya."

Sobre aquest assumpte, l'informe rebut del Departament de Medi Ambient i Habitatge (DMAH) fa referència a diferents aspectes que es detallen tot seguit, com l'estat de tramitació de l'estudi d'impacte ambiental, l'abast del projecte i les actuacions previstes per al seguiment i compliment de la declaració d'impacte ambiental.

a) Sobre l'estat de tramitació de l'estudi d'impacte ambiental (EIA)

En data 27 de desembre de 2007 REE va presentar una memòria resum del projecte d'obertura de camins a diverses torres a fi d'iniciar el tràmit d'avaluació ambiental. El document es refereix essencialment a camins de nova obertura inclosos en espais sotmesos al Pla d'Espais d'Interès Natural, a camins situats fora d'aquests espais i a camins existents que s'han de condicionar.

A partir d'aquesta sol·licitud, el DMAH va demanar informe a diversos departaments de l'administració de la Generalitat, a ajuntaments i consells comarcals afectats, a diverses ADF's i a diferents entitats relacionades amb la protecció del medi natural.

En data 25 de gener de 2008, el DMAH va requerir a REE la presentació de documentació addicional, que va ser lliurada per la empresa en data 11 de març de 2008.

b) Sobre l'abast del projecte:

El DMAH m'indica en el seu informe que "el projecte consisteix en el condicionament dels vials existents i l'obertura de nous camins necessaris per a l'accés de la maquinària que s'utilitzarà en l'execució de les obres d'excavació i cimentació dels suports de la línia elèctrica, l'hissat de la torre i l'estesa del cable, així com el posterior manteniment."

En aquest sentit, el projecte identifica un total de 16 actuacions, que afecten el mateix nombre de torres situades en cinc municipis (Sant Quirze Safaja, Sant Sadurní d'Osormort, Vilanova de Sau, Sant Hilari Sacalm i Osor) i diversos espais d'interès natural (Cingles de Bertí, Savassona i Les Guilleries) i de la Xarxa Natura 2000 considerats com a LIC i ZEPA (Gallifa-Cingles de Bertí, Sistema Transversal Català i Les Guilleries). Totes aquestes actuacions sumen uns dos quilòmetres i la seva amplada no superarà els 3'5 metres.

c) Sobre el seguiment del projecte:

El DMAH em diu que en les visites de camp realitzades en dates 26 de febrer i 2 de març de 2008 als diferents accessos inclosos en el projecte "s'ha pogut comprovar que s'han iniciat les obres corresponents a la delimitació de les plataformes amb estaques, tala d'arbres i desbrossat de les superfícies d'algunes d'aquestes."

Sobre això, el DMAH assenyala que "aquest fet no és censurable en tant que corresponen a un projecte avaluat i que compta amb la corresponent Declaració d'Impacte Ambiental, sempre i quan se segueixin les determinacions que aquesta fixa."

Pel que fa als camins, el DMAH exposa el següent:

"(...) s'observa que es troben senyalitzats amb llaços esporàdics de cinta plàstica per tal de localitzar-los i guiar al personal encarregat d'executar els treballs. A priori no sembla que s'hagin iniciat. Aquests haurien d'esperar a la realització de l'estudi d'impacte ambiental i al pronunciament de la Ponència Ambiental (...)."

Tot i això, en el propi informe que el DMAH ha tramès a aquesta institució s'assenyala que en data 26 de març de 2008 l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona ha informat que, en l'espai natural de les Guilleries-Savassona ja han començat algunes de les actuacions previstes al projecte d'obertura d'accessos

i recorda que el Pla especial de protecció d'aquest espai natural determina en el seu article 26.2 que el Consorci ha de rebre'n comunicació (fet que no s'ha produït) i emetre informe amb caràcter previ a l'execució de les obres.

D'altra banda, l'informe del DMAH també esmenta que el seguiment i compliment de la declaració d'impacte ambiental correspon al Ministeri d'Indústria, en tractar-se d'un projecte autoritzat per l'administració de l'Estat.

Tot i això, el DMAH també em diu que:

“(…) a petició de REE s'ha constituït una comissió de caire informatiu on hi són presents la Direcció General d'Energia, REE i el Departament de Medi Ambient i Habitatge, reunint-se amb una periodicitat aproximada de 2 mesos. En aquesta comissió s'informa als presents del desenvolupament de les obres i de les possibles incidències ambientals aparegudes. En aquestes sessions es presenten els diferents informes mensuals de seguiment ambiental efectuats per l'assistència ambiental contractada per REE.

Durant la celebració d'aquestes reunions es fa un control del compliment de la declaració d'impacte ambiental i, en cas de possibles discrepàncies, s'exigeix a REE que faci les accions oportunes per donar-hi solucions.

Paral·lelament a aquestes reunions, en el tràmit d'autorització de tala d'arbres per obertura de camins i cimentació de les torres s'efectuen visites d'avaluació per part dels enginyers comarcals. Inspeccions que es complementaran amb una visita final per comprovar que les condicions establertes en les diferents autoritzacions s'han complert correctament.”

2. La normativa d'avaluació de l'impacte ambiental:

No es pot ignorar la normativa diversa de protecció dels espais naturals afectats pel projecte d'obertura de camins d'accés a algunes de les torres de la línia de 400 kV entre Sentmenat i Bescanó.

El Pla d'espais d'interès natural (PEIN) estableix la xarxa d'espais naturals protegits a Catalunya, amb l'objectiu de conservar el

patrimoni geològic, els hàbitats i els ecosistemes més representatius i més ben conservats del país.

Cal tenir present que el PEIN és un instrument de planificació territorial, amb categoria de pla territorial sectorial, i que dóna una protecció bàsica a les zones que inclou mitjançant les seves normes, que estableixen un règim de protecció bàsic aplicable en la totalitat del seu àmbit.

El Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova el Pla d'espais d'interès natural, determina el règim jurídic d'aquestes espais, i en concret, de Les Guilleries i Savassona, que són els que ara ens ocupen.

L'annex II d'aquest Decret disposa que determinades actuacions – com les que suposa aquest projecte- han de sotmetre's a avaluació prèvia d'impacte ambiental, pel simple fet d'efectuar-se en un espai inclòs al PEIN.

A més, cal tenir present que la normativa que regula l'avaluació d'impacte ambiental (Reial decret legislatiu 1/2008, d'11 de gener) delimita com a infracció el fet d'iniciar l'execució d'un projecte sense haver obtingut prèviament la declaració d'impacte ambiental.

Aquesta norma (art. 20.5) habilita a l'administració a ordenar la suspensió de l'execució dels projectes i a adoptar les mesures provisionals que siguin adients, alhora que també delimita com a infracció el fet d'incomplir les ordres de suspensió de l'execució del projecte.

Igualment, la mateixa norma disposa unes previsions específiques per a l'avaluació ambiental de projectes estatals que afectin a espais inclosos en la Xarxa Natura 2000 (disposició addicional quarta).

3. La normativa sobre responsabilitat mediambiental:

Recentment ha estat publicada la Llei estatal 26/2007, de 23 d'octubre, de responsabilitat mediambiental, que incorpora a l'ordenament jurídic espanyol la normativa comunitària europea en aquest àmbit, des de la consideració de la responsabilitat mediambiental com una responsabilitat de caràcter il·limitat i objectiu en la qual les obligacions de reparació integral que

s'imposen a l'operador ho són al marge de la culpa o negligència que hagi pogut haver en la seva actuació.

D'acord amb aquesta llei, l'administració té potestat per exigir l'adopció de mesures immediates de prevenció, evitació i reparació de danys al medi (arts. 18 i 21). També pot actuar directament i executar per si mateixa les mesures que calgui si així ho requereix la millor protecció dels recursos naturals (art. 23).

Sobre tot això, la llei reconeix el dret dels ciutadans a sol·licitar a l'administració la informació de què disposi sobre els danys mediambientals i sobre les mesures de prevenció, d'evitació o de reparació d'aquests danys (art. 43).

4. L'administració ha d'actuar per evitar la realització de les obres que no hagin obtingut la prèvia declaració d'impacte ambiental.

A partir de tota aquesta informació, el Síndic constata que es poden haver iniciat les obres d'execució del projecte d'obertura d'accessos a algunes de les torres situades en espais inclosos al PEIN o a la Xarxa Natura 2000.

En l'informe del DMAH de 28 d'abril de 2008 s'assenyala que "a priori no sembla que s'hagin iniciat", tot i que també es recull que l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona ha informat que en l'espai natural de les Guillerries-Savassona ja han començat algunes de les actuacions previstes al projecte.

Per aquest motiu, us demano que, amb la major celeritat, realitzeu les inspeccions pertinents en els espais on està prevista l'obertura de camins per tal de comprovar si efectivament s'han iniciat els treballs descrits al projecte.

I, en el cas que es constati que ha estat així, us demano que adopteu les mesures adients per tal d'aturar la seva execució i exigir a l'empresa responsable la reparació pertinent.

Vull que sapiguen que també he demanat als ajuntaments afectats que m'informin sobre si en el seu terme municipal s'han iniciat les esmentades obres i que, si ha estat així, adoptin les mesures adients per tal d'exigir el seu cessament. També he fet aquesta petició a la Diputació de Barcelona en atenció a les competències que exerceix en relació a diversos espais naturals de la demarcació."

Tan bon punt disposi de nova informació sobre aquest assumpte, us la comunicaré.

Us agraeixo de nou la confiança que dipositeu en la nostra institució.

Cordialment,

Rafael Ribó
Síndic

Barcelona, 13 de maig de 2008